

מסורת הש"ס

(א) יבימות כד: וס"נ,
(ב) ב"מ מג, (ג) בתוספות
ב"מ מג: ד"ה אלף הבר'
דברא, (ד) לקמן קו. שבויות
לו: (ה) ע' בתוס' פסחים
מא: ד"ה א"כ ותוס' מנחות
י: ד"ה לכתוב ותוס'
כתובות לט: ד"ה א"ן,
(ו) לקמן סו, (ז) ג"ר רש"י
טללים כדעמיקרא דמס'
כסל עכשו משמע וס' וכן
הוא ג"ר הר"מ ע"ש,

תורה אור השלם

1. אם המצא תמצא
בִּידוֹ הַגְּנֵבָה מְשׁוֹר עַד
חֲמוֹר עַד שֶׁהַ חַיִּים שָׁנִים
יִשְׁלָם: שְׁמוֹת כֹּב ג

גליון הש"ס

גמרא אמר רב ששת
אמינא בי ניימ. לעיל דף
מז ע"ג וס"ע: תוס' ד"ה
לכתוב וכו' וכן בהובל
גבי ורפא ירפא. וכן
תענית ג ע"א מנחות יז
ע"ג:

מוסף תום'

- [illegible]

מרובה פרק שביעי בבא קמא

הגגב הכחשה והשמירה בו'. הגגב פטמה וקשיא לרב דלמר תשלומי ד' שעת העמדה בדין וקס"ז בין שצחה בין הכחשה הגגב ומשי משום דל"ל בו'. אבל שצחה בדמים שהוקרו צהמות והכחשה. הגגב הכחשה בדיים צטורח מלכזה או צמקל: מה לי קטלה פלגא. הלכך מהיחא שצחה דלכחשה תלחלה ולצמקו שויא ד'. שצחה צידים מן העולם: פצרה. צידים או שמיח משלם ד'. וצחמחיד צידים

אין לי אלא ידו גגו חצירו וקרפיו מגין ת"ל
 יאם המצא תמצא מ"מ א"כ לימא קרא או
 המצא המצא או תמצא תמצא מדרשני קרא
 ש"מ תרת: גופא אמר רב "קרא כעין שגגב
 תשלומי כפל יתשלומי ארבעה וחמשה
 כשעת העמדה בדון מאי טעמא דרב אמר
 קרא גביה וחיים אמאי קאמר דר חננא חיים
 בגביה אחייה לקרן כעין שגגב * אמר רב
 ששת אמינא כ"י נים ושכיב רב אמר להא
 שמעתא דתניא בכחורא והשמונה משלם
 תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין
 שגגב אמרי משום ידאל"א אנא פטימנא ואת
 שקלת ת"ש"שמינה והכחשה משלם תשלומי
 כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין שגגב
 התם נמי משום דאמרינן ליה מה לי קטלה
 כולה מה לי קטלה פלגא כי קאמר רב
 יבויקרא וזולא הוא דקאמר היכי דמי אילימא
 דמעיקרא שוויא זוזא ולבסוף שוויא ד' זוזי קרן
 כעין שגגב לימא פליגא דרב אדרבה * דאמר
 ר"ב דהאי * מאן דגול תביתא דחמרה מחבירה
 מעיקרא שוויא זוזא ולבסוף שוויא ד' זוזי
 תברה או שתייה משלם ד' איתבר ממילא
 בגון דמעיקרא שוויא ד' ולבסוף שוויא זוזא קרן
 נמי ארבעה וחמשה כשעת העמדה בדון תני
 שמעון טענת גגב כפקדון וגושבע ויהודה ובאו
 ה' משלם קרן וחומש ואשם ואם משבאו עדים
 שם וחומשו עולה לו בכפילו דרבי יעקב
 וחכמים

ומימינו לה ציוקרא חוולא וכן פרק כל שעה (פסחים דף ג:) גבי אורל
 בך דודאי לפי דמיס חסמל ללא גרע מגולן דתמן כל הבגליס משלח
 וסלי ותסלוי ארבעה חסמל העמדא דרש¹ ווא דקאמר מ' חסמל
 וסלי וסלוי לקרן כעין שגנז ומשמע דוקא לקרן וזקן חסמל
 ג' פרוטות וחסלו ועמדו על ב' והסלוי לו ב' חייב להסלוי לו אסחטא
 לכל הבגליס משלמן כשעת הבגליס כיון לבעין ציוקרא חוולא נמי
 ג' חסמל כשעת הבגליס כשעת וזהו כי ילחא נמי חסמל כשעת
 ג' שרץ פרוטות הוה אמינא דלא נמי לא משלם אלא מהאי דר'
 היכא דליחא צעין משלם כדמציקרא וצפרק כל שעה (פסחים דף ג:)
 והביא הדיא דכל הבגליס שיהא שגויה חסלי ועוד אורי' דמגולא
 שיהא חוולא דה' דגבי חסמל ב' חסמל צעין חסלי חסמל מעמלא
דתינא בחושה וסמינא ב' חסמל חסלי חסמל דרש שעת
 דרש משמע שזא ליפות כחו של קרן וגרע כח כפל דר'
 כחו ו"ל דלחיה אין לזון יפו אלא לזון משלמים וכל דרש משלמי
 טעמא דכדמציקרא [תלמן] כפל ד' וה' כשל עכשו חסמל אפי'
 לה שעת לפי ר"י שקטן וסס חסמל צעיה ומינא דרש פ' חסמל
חמא מפימינא ואת שקטא משמע דכשנפתמה מאליה הוי כ'
 מאליה ולא הוה צריך לאוקמיס ציוקרא חוולא² ומינא לפי הדי'
 וינעשה חסמל לקטן דמשלם כפל ד' וה' כעין שגנז ואפי' שיהא
 חסמל כשנפתמה מאליה מצי אמר להי אטו שמינא גנז מינא³
 ללא שרץ למימר אטו ציוקרא גנזי מינא וטעמא אפרש כמלך

[illegible]

מה.

יג א מיי ס"א מהל'
גמיה הל' יד סמו
עשן עא טוש"ע ח"מ ס'
סד סעף ג:
יד ב מיי שס סמו שס
טוש"ע שס:
בז ג מיי שס הלכה יג
סמו שס טוש"ע ח"מ
שס סעף ד:
בז ד טוש"ע שס בהג'
ובסעף א:
יד ה מיי שס טוש"ע שס
סעף ד:

יח וטושי'ע שס קייג:
יח ז מיי' שס הלכה די
 ופ' מנהל גזילה ה'ל'
 א סגנ שס טושי'ע ח"מ
 שס סעי' ג וקי' שגב סעי'
 י:
ב ח מיי' פ'א מהלכות
 גניבה ה'ל'ז ופ'ג
 מהלכות גזילה ה"ב סגנ
 שס טושי'ע ח"מ קי' סגנ
 ס'ג וקי' שגב סעי' יא:
כא ט מיי' פ'א מהל'
 גניבה ה'ל' די סגנ

בב י מ"י פ"א מהל' שבועות הלכה ח והל' ט ופ"ז שם הל' א והל' ב סמג לאוין רמח: **בב ב מ"י** פ"ד מהל' גניבה הלכה א סמג עשין עא טוח"מ סי' שגב:

מוסף רע"י

[illegible]

רבינו חננאל

שָׁנָה אֶמְרָא דְּרַב קִימִי
שִׁבְעָה מֵאָה שָׁנִים, כְּתִיב
עֲבִיבָה וְחַיִּים אֲחִיָּה לִקְרָן
כָּשִׁי שָׁנָה, כֻּלָּם וְאוֹרֵשִׁי
מִכְשַׁת הַעֲמֻדָה
בִּדְרִין, וְשִׁלְשֹׁה וְטֵרו
וְאוֹקְמוּהוּ כְּחֻשׁוֹ הַשְּׁמֵינָה
אִם שִׁמְנָה וְהַכְּתֻשָּׁה לֵאמֹר
וְכִי לֹא אֶמְרָא רַבִּי
(רַחֲלָה) וְכִי לֹא אֶמְרָא וְיִבְרָא
חֻזָּל אֶדְרָבָא מִכְּרִיבָא
מִדְּבֹר חֲבִיתָא מִכְּרִיבָא,
מִגִּדְּלוּ שְׁמֵי שָׁנָה וְזוֹת
וְהַשְּׁמֵינָה שִׁיחָא אֶזְרָבָה
שִׁשְׁלִים ד', וְהַשְּׁמֵינָה אֶזְרָבָה
אִיבְרָב מִמֵּילָה מִשְׁלִים
שִׁשְׁלִים הַגִּדְּלוּ וְזוֹת, רַב
נִשְׁמַע כִּי קָאֵם רַבִּי קָאֵם,
כִּנּוּן דְּמִצְוֵי קִרְיָא הִרִיב שָׁנָה
אֲרִיבִיב לִמְכֻסָּה וְזוֹת, וְרַב
נִשְׁמַע כִּי קָאֵם רַבִּי קָאֵם,
כִּשְׁעֵת הַעֲמֻדָה בִּדְרִין, תִּנְיָ
חֲבִיבָה לְסֻעֵיבָה רַבִּי
וְזוֹת, וְכִי לֹא אֶמְרָא רַבִּי
וְכִי לֹא אֶמְרָא רַבִּי

וְיָיִן יֵי אֵלֵי בִירוֹ. פִּי שֶׁנֶּבֶךְ בִּירוֹ מִשֶּׁנָּה גִּוּ חֲזִירוֹ לְמוֹר שֶׁהִשֵּׁה
בְּמִקֵּל מִחֲזִירוֹ שֶׁל צֶנֶה"ח וְנִכְסֵהוּ גִּבּוֹ חֲזִירוֹ וְקִרְפּוֹ וְאֵלֶּיטֶרְקִי
לְדִבּוֹי"ח וְלֹא מִשְׁמַעֲיֵנוּ דְּחֶרֶק אֵלֶּי אִף לְחֻצְמוֹ שֶׁל צֶנֶה מִיִּמּוֹ שֶׁל
דִּמְיָא וְאִין שְׁלִיחַ לְדִבְרַ עֲבִירָה קמ"ל דְּקוּנָה כְּמַפְרָשׁ בִּפ"ק ד"מ
(ק"י) דָּעַם שְׁלִיחַ לְדִבְרַ עֲבִירָה הֵיכָּא
דְּשִׁלְחַנָּה לֹא צָר מִיִּבְנֵה אֵיזָר וְכֵן מִשְׁכָּח
הַסֵּם דִּלְפָּנֵינוּ:

ליכתוב או אם המצא המצא
 משמע **המצא המצא**. משמע
 דלורחיה דקרא לכתוב ב' פעמים
 מיצה אחת * וכן בהחובל (למן ספ.)
 גבי ורפא ירפא וקשה * בדברים היו
 בדוקין (פסוקין דף ז' וס' ד"ה מדרה)
 קאמר גבי נגזש"ל דרוש היטב דלפניה
 מדרש ליה ומכאן דהוה מדרוש
 חקור מחקור מדשני קרא בדבוריה
 בהיטב כ"י משמע דלי הוה כתב ה"ו
 ל"ה הוה מופנה לאחמ"י אח"י הוה
 מופנה מדרשה ליה למכתב לו דרוש
 דרוש או מחקור מחקור וי"ל דלין
 ה"ג אל"ה משום דלין יורד לאותה
 סדרה * ויחלף ליה לננקט כפל לשון
 השגור בכמה מקומות כמו העניק
 מעיקר תמון מתן (דברים טו):

גופא אמר רב קרן בעין שנהב.
 תמסקא דלמלתא אמרין
 דרב איירי יוקרא וולא חולא
 ומאי קמ"ל ממניתי היא בריה הגחול
 קמא (לקמן דף 35:) כל הגולנים משלמין
 כשעת הגזילה ואפי' דלמתי' שמעט
 ללעני שניו איירי בגון עניס ועשאו
 כלום והסת' (דף 18:) מי עשאו
 בגמ' כל הגולנים משלמים כשעת
 הגזילה לאמרוי דר' אלעאי גול עולה
 ועשה איל נעשה שניו ידיו וקארי
 מ"מ לענין יוקרא וולא חולא ומי איירי
 כדמוכח בסוף המפקד (ב"מ דף מג.)

ויהיה דקדמיה היבט דמעיניקערל שויה' ד' וצבסוף שויה' וזוה' לא חצמי
כשעת הגזילה' ו'ל דעיקר דר' לא אחא' דמעיניקערל אלא משמעי' דמעיניקערל
דרב' דמעיניקערל כפל' ו'שמויה' ד' ו'ה' קא' עשי' ו'ה' שויה' ד' דמעיניקערל גנייה
ו'ה' ו'ה' ד' דמעיניקערל קמא' ו'קמן ד' קה' ד' דמעיניקערל רבא' גזל' שלש' אגודות
אחא' מונא' גזל' חמץ' ועבר' עלוי' הפסח' אמרי' לא' מימי' רחוי' ממחגי'
ו'ה' ד' דממעניקערל דכל' הגזילה' לא' מצי' מימי' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' אצל' ג' אגודה' דמעיניקערל ענין' לא' הויא' דמ' השעה' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' ועבר' עלוי' הפסח' מימי' שפיר' דאילו' הוי' ענין' לא' שוי' מידי' אפ'ה'
מצי' לאחוי' מההוא' דגזל' חמץ' דמשל' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
מצי' מוידק' כלל' דלפי' דמיס' משלם' היבט' דמעיניקערל שויה' ד' וצבסוף
ו'ה' חמיה' שגזל' דלפי' מדה' משלם' אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' דקאמ' אחיה' לקרן' דוקא' ענין' שגזנ' ואחיה' משמע' לשון' יפוי'
ו'ה' דקאמ' שגזנ' וזו' גזל' אחיה' וכן' משמע' כסוף' שטענין' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' דמעיניקערל שויה' וזוה' וצבסוף ד' דומיא' דטעלה' ונעשה' אלא' דמעיניקערל אלא' דמעיניקערל
ו'ה' דקאמ' דלגרה' כן' הכפל' דקאמ' דר' כשעת' העמשה' דין' ואל' לישום:
ו'ה' העמדה' דין' ו'לפי' זה' הוה' מצי' לאוקמי' מילתיה' דרב' כשנפטמה'
ו'ה' שטנפטמה' מאליה' משלם' כפל' ד' ו'ה' ענין' שגזנ' כמו' בטלה'
ו'ה' קיני' מוזה' דמעיניקערל לא' אטו' תורא' גני' מיין' דמעיניקערל גני' מיין'
ו'ה' קאמ' דקאמ' וזוה' דמעיניקערל דר' כפל' ד' ד' כשעת' היבט' דמעיניקערל דין'
ו'ה' גבי' הא' דקאמ' ונאליס' דמעיניקערל דמיס' כשל' עכשו':

[illegible]

שלם קרן וחומש ואשם. ואם משבאו עדים [הודיה, משלם כפל ואשם, וחומשו ער]לה לו פ

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ת. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עין משפט
גרי מצוה

^{כד א מיי פיר מהל' גניזה הלכה א והלכה י:}

^{בה ב מיי פיו מהל' שטונות הלכה טו ופיו מהל' גזילה הלכה יז וכל' יז:}

^{כו ג ד מיי פיר מהל' גניזה הל' יג ופיז מהל' גזילה ואכירה הלכה יד תוח'מ ס' שגג:}

^{כו ה מיי פיר מהל' אסורי מונח הלכה טו והל' יח סגמ לאון שיו:}

הנהגות הב"ה

^{(ה) גמ' שו"ע במקומו עומד כלי':}

רבינו חננאל

היכי דאמי, אילימא דמפיקא ודהי שוה ד' והשתא שוה ד' האי כפילה ד' וחומשא וזוה, ותיק חומשי עולה לו בכפילו. אלא כגון דמפיקא וזה שוה ארבעה וזו והשתא שוה וזוה הוה ליה כפילו וזוה וחומשו וזוה, ושמינ' מינה קרן וכדאמינן. ודדאח קרן והחמישה בשששבה והודה ארבעה פעמים ודדיב על דכ' שבועה והודה חומש דכ' וחמישית, הותרה רבבה חמישית הדיבה אחר. אמ' מר רובח' קאמי ושלם אוזו בראשו וחמישיתו ממון המשלם בראש, בלא כפל כגון מוסף חומש, ובמקום שיש כפל אין שם חומש. או יכתי אשם נמי לא ישלם דכתי בראשו וחמישיתו דכתי אשמו יביא. ופרקינן, ואת פסקיה קרא, ור' שמעי' בן יוחאי אומי' ואו ערביה קרא. אמר ר' אלעזר גבג טלה ונעשה איל, עגל ונעשה שור, נעשה שינוי בידו וקנאו. טבח ומכר, שלו הוא טובח ושלו הוא מוכר. או תיבתא ר' תינא גבג טלה ונעשה איל, עגל ונעשה שור, מילתם כפל וארבע' חומש' כעין שגבג, ואו סליק דדעתא קנייה, אמאי משלם ד' שלו הוא טובח ומכר, שלו ושליו טבח וכול'. ואקשינן, עלתא, ותקניה בשינוי השם שור, ופרקינן, שור בן יומו קרוי שור שני (ויקרא כב, כז) שור או כשב או עז כי יולד, ואוקימנא לביית שמאי דסבר (לקמן סא, א) שינוי במקומו עומד. ואמרי' בפרק הגזול (לקמן גז, ב) אמ' אביי ר' שמעי' וביית שמאי ור' עקיבא ור' אלעזר ור' ישמע' סבירא להו שינוי במקומו עומד. והיא שיטה (עי' לעיל לא, א) דתניא (מכילה ל, ב) נתן לה חטים באונתה ועשאתן סולת, וזיתים ועשאתן שמן, ענבים ועשאתן יין, תני אסור ותניי אידיך מותר.

מאי טעמא דתני' ודריש' כג, יט) גם, וקיימא לן (לקמן פה, א) אותין גסין

סה:

כפילא ארבע וחומשא וזוה. לפי מה שפ"ה דחומשא עולה לו בכפילה שמשלם את הכפל ונפטור בכך מן החומש קשה קצת מה בכך אי כפילה ארבע וחומשא וזוה ומיהו בקונט' פ"י דלית ליה כפרה בחומש כיון שאין ניכר ומוצבול בתוך הכפל^א ואי הוה מפרש דחומשו עולה לו בכפילו שמשלם את החומש ועולה לו לכפל^ב הוה ניחא דהוה פריך שפיר אצל לשון בכפילו לא משמע הכי ובחוספתא נמי גרסי' וחומשו עולה לו ממון כפילו ורצ"ה מפרש דאלשון גרימא קפריך דמשמע דחומשו עולה בכל כפילו:

אלמא קרן בעין שגבג. מימה אמאי לא דמי כגון דמעיקרא שויה וזוה ולבסוף שויה ד' וכפילה וזוה כעין שגבג דלא כרז וחומשא וזוה כשעת העמדה דקין כדאמר דמזנה או שמיה משלם ד' וי"ל דליכא למימר הכי כלל דמהיכא מימי דקין יהא כשעת העמדה דקין וכפל ד' וה' יהי' כעין שגבג דאין לחלק בין כפל ד' וה' לקרן אס לא מנח הפסוק וזוה אין לנו שום פסוק ורז נמי דמחלק היינו משום דקרא קדריש ועוד דנללו הכי דמי שפיר ונזח לו כפי האמת ונזחותו ענין שהיה המסיע אומר שאין להעמיד:

ואי אמרת שינוי קונה. פירוש כי האי דטלה ונעשה איל^ד אצל הא פשיטא דשינוי קיי כדאמר בסמוך דשינוי קונה לז"ה:

איך בן יומו קרוי אי"ה. מיהו ודאי לענין קרבן אמינן^ה דאילן בן שמי שנים מדכתיב במקום אחר כבש בן שנמו (ויקרא יז):

הא מני בית שמאי היא. האי שנויה לימא לרנא דלית ליה גריס הגזול קמא (לקמן דף נד.) דוקא לגבוה אסרי ג"ש משום דלמאליס וא"ת היכי מדמה ליה דמה ענין אמתן אצל שינוי וי"ל דקסבר דאי שינוי קונה א"כ ראוי הוא להמיר שינוי באתמן דמשיב כחצר ואין זה אומו שגא לידה כמורת אמתן וממאליס נמי לא מחליס:

הן ולא שינוייהם. מימה דבסמוך נפקא ליה לרנא דשינוי קונה מקרא אחרינא דכתיב אשר גזל כעין שגזל יחזיר ועוד קשה דרז חסדא קאמר^ו דשינוי אין קונה דדריש אשר גזל מ"מ ובהגזול קמא (נז:.) קאמר רבי יוחנן דרז מורה גזילה המשנית חוזרת בעיניה מדכתיב והשיב את הגזילה מ"מ וכי פליגי אצית הלל וגרף^ז לר"י דלקמן מיירי בשינוי החוזר לגרייתו והאכי מייתי גריס הגזול קמא מלמיה דר' יוחנן ורנא דבסמוך סבר דאפי' שינוי החוזר לגרייתו נמי

קיי ולריכי מרי קראי דאי לאו אלף מד קרא הוה מוקמינן ליה בשינוי רנא כסוע קיוע לדכריו ממתינינן דהגזול עמיס (לקמן גז, ב) משום דמיירי בשינוי חוזר לגרייתו כדמוקי ל' התם גריס פרקין (סז) בעמיס משופיסי ולמר טווי וההיא דלא הספיק ליתן לו עד שזבעו גרנא לרנא דאירי נמי בשינוי החוזר שזכול להעבירו ע"י זפון כדאמר גריס הגזול (סז) ואע"פ דלר' יוחנן מיירי בשינוי שאינו חוזר ומוקי לה בקלא אילן דלא עבר לה לרנא גרנא לו דומק להעמידה בקלא אילן (דלא עבר) ולהכי מייתי מיניה סיעעתא:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

והר"ה ממון המשפלט כראש. שאינו משלם אלף קרן והשיב את אשמויסי היינו קרן שהוא אשם וחוטא עליו ובקרא אחרינא כתיב התם ואת אשמו יביא לה' וגו' (ויקרא ה:.) **ושאינו משפלט כראש**. כי הכא דליתא כפל לא שייך דה דין חומש כלל ואפי' לא שוין חומשא וכפילה פטור ור"ש אשם קאתי לאסופי

לפטורה: **כפילה ד' וחומשא וזוה**. וכיון דלינן שוין לא חומש מקרי ולא סליק ליה: **דכפילה וזוה וחומשא וזוה**. דחומש כתר קרנא שיימינן ד' וחומשו מוסף עליו מנחזון וזוה וכפילה וזוה וכפל כשעת העמדה דקין והיינו כרז דאי לאו קרן כעין שגבג לא הוי וזוה חומש ואי כפל כעין שגבג הוי ד' אלף ש"מ כרז: **ורכנן אמרי לך**. אי לערביניהו קבעי לא ליכתוב לא וי"ו ולא את: **לאפסוקי בין ממון גבוה**. אשם: **לממון הדיוט**. חומש דלאו אורח ארעא לערוביניהו ורכנן ליהדא: **נעשה שינוי בידו וקנאו**. כשינוי להא מילתא דאס טבח ומכר שלו הוא טובח וכו' ופטור מד' וה' אצל קרן וכפל משלם קרן כי השתא וכפל כעין שגבג או כשעת העמדה דקין: **דעין שגבג לקמן (סו.)** אומדינן לרז מהא דלמר משלומי כפל ד' וה' כשעת העמדה דקין. ולרנא דלמר (ע"א) כמרה או שמיה משלם ד' (כדהשתא) ליכא לאומדני דיוכל לשנויי דהך מתינתא כפל ד' וה' דוקא נקט אצל קרן היכא^א דלשכח כי השתא משלם: **סורא גנבי מינך**. כממיה: **ונקניניהו בשינוי פשם**. נהי דשנח דגופיה^ב לא הוי שינוי דממילא קצנח ואזל ומיהו כשנח ודאי אישטני: **מ"מ קשיא**. לר' אילעא: **שינוי במקומו עומד**. אע"ג דלישטני לא נפיק מרשות בעלים: **סני חדא אסור**. לקרנן: עד

עגל ונעשה שור נעשה שינוי בידו וקנאו טבח ומכר שלו הוא טובח שלו הוא מוכר איתיביה רבי חנינא לר' אילעא יגבג טלה ונעשה איל עגל ונעשה שור משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין שגבג ואי ס"ד קנייה בשינוי אמאי משלם שלו הוא טובח שלו הוא מוכר אמר ליה ואלא מאי שינוי לא קני אמאי משלם כעין שגבג שלשם כי השתא אמר ליה כי השתא היינו טעמא דלא משלם משום דא"ל תורא גנבי ממך דירכא גנבי ממך א"ל^א דרחמנא גיצלן מהאי דעתא אמר ליה אדרבא רחמנא גיצלן מירעתא דידך: **מתקף לה רבי זירא וניקניניהו בשינוי השם אמר רבא** * שור בן יומו קרוי שור איל בן יומו קרוי איל שור בן יומו קרוי שור דכתיב^ב שור או כשב או עז כי יולד איל בן יומו קרוי איל דכתיב^ג ואילי צאנך לא אכלתי אילים הוא דלא אכל כבשים אבל אלא לאו ש"מ איל בן יומו קרוי איל מ"מ קשיא א"ר ששת הא מני ב"ש היא^ד דאמרי שינוי במקומו^ה עומדת ולא קני דתניא י"ן תני חדא אסור ותני חדא ימותר ואמר רב יוסף תני גוריון דמאספורק ב"ש ואסורין ובית הלל מתירין מאי טעמא דבית שמאי דכתיב^ו גם לרבות שינוייהם ובית הלל^ז הם ולא שינוייהם ובית שמאי ההוא הם

לשיעור כפילו יעלה לו במקום כפילו ולא ישלם לו כפל. דאפי'. ג. הקשה מורא"ה לא הא איירי בטבחא, ויש לומר דהתוספות רצו לומר טעמא דחבריה או שתייה, ודחתם הוי טעמא דברשות בעלים חוקר, והכא איירי שהוא בעין אי"כ מחזיר כדחשאת. כ"א T. כיון דבמילא הוא. ד"פ.

מסורת הש"ס

(א) לקמן קה, ב) ונמילה כ: ע"ז נג, א) לקמן יז: (ד) נשבת פד: מכותו מהל': (ה) [לקמן מהל', ו) לקמן נז: מנורה ל: (ו) נכתיי וזית הלל אמר קרא שניהם וזל', (ח) נבמדכר ה, ט) ע"ז דלשפת. רש"י י (פסה פ"א מ"ב), ט) [לקמן סו. ע"ז].

תורה אור השלם

1. או מכל אשר יקבע עקלי לשקר ושלם אהו בראשו ותמשותף יתוף עקלי לאשר הוא לו יתגנו ביום אשמוהו.

ויקרא ה כד.

ולרשי הוא בכמדרב ה פסוק ז ועי' רש"י. 2. ואת אשמו יביא לך: איל תמיים מן הצאנן בערפך לאשם אל הבקר. ויקרא ה כה 3. שור או כשב או עז כי יולד וקנה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני ותלאה ירצה לקרבן אשה לך: ויקרא כב כז 4. וזו עשרים שנה אבי עקור דחלף וקוצר לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי:

בראשית לא לח 5. לא הביאי אתנו וזהו וקוצר כלב בית י? אלהיך לכל גדר כי תועבת י? אלהיך גם שנים: דבריהם כג ע"ז

גליון הש"ס

גמ' שור בן יומו קרוי שור ע"י מנחת לא ע"ז ותוס' ש"י ד"ה פ"ל: שם הישין ועשאן סולת עין כספרי ילאס לרא"מ ס"י ר"י:

מוסף רש"י

נעשה שינוי בידו וקנאו. לך, דלס טבח ומכר שלו הוא טובח שלו הוא מוכר, ואין משלם אלף כפל (לקמן יז.) דרחמנא גיצלן מהאי דעתא. כיחז ממנו טעמו על דבר מנסי שחליו כהגנת הלכ (במכות פה.) אלא לאו ש"מ איל בן יומו קרוי איל. שם לא קן מה כנחו, אילס לא חלל אלא ככסוס אכל, אס קן מוגן הוא (בראשית לא לח.) שינוי במקומו עומד. אילו זו מרשות בעלים הראשונים ואפילו שמתה (לקמן גז.) תני חדא אסור. למנח (לקמן גז.) דמאספורק. שם מקוס (לקמן יז.)

מוסף תוס'

א. ואפילו אם יאמר לו היךך החומש ואשלים עליו כדי הכפל אינו נראה משפני החומש נתן לו. ב. אע"פ בעינתמ' כ. כלומר אם יגיע חומשו

הוא מורא"ה לא הא איירי בטבחא, ויש לומר דהתוספות רצו לומר טעמא דחבריה או שתייה, ודחתם הוי טעמא דברשות בעלים חוקר, והכא איירי שהוא בעין אי"כ מחזיר כדחשאת. כ"א

רבינו, גם לרבות שינוייהן. ובית הילל מתירין דכתי' שניהם, הם ולא שינוייהם

מגמלאש בעיעמק ועי' מהדורי.

